

lidského. Studii prof. Pražáka »Doba a osobnost« a seznamem prací prof. O. Sommra jest kniha uzavřena.

Sborník Otakara Sommra jest kniha, která pro svoji náplň ušlechtilého životního úsilí právníka bude jistě hojně čtena.

Koblížek.

Dr. Adolf Štafl: **Stavební řád pro Čechy**, 2. vyd., 1941, 768 str., cena váz. 82 K.

Hlavním obsahem tohoto komentáře je stavební řád pro Čechy ze dne 8. ledna 1889, č. 5 z. z. č. Autor pečlivě rozebírá

jednotlivá ustanovení, kteréžto výklady doplňuje judikaturou sestavenou přehledně podle obsahu až do poslední doby. V tom směru bylo druhé vydání značně rozšířeno. Praktická potřeba uvítá, že vlastní zákonný text jest upraven dle nejnovějšího stavu (červen 1941). Druhý díl komentáře přináší souvislé normy, hlavně z poslední doby, takže kniha shrnuje přehledně celý důležitý materiál českého stavebního oboru. Jméno autora, jenž jest přednostou studijního odboru presidia hlav. města Prahy a hon. docent, zaručuje vynikající úroveň celého obsáhlého díla. Koblížek.

Po časopisech.

Souhlas úřadu práce k rozvázání pracovního poměru.

»Pracovní právo« v č. 8/1941 na straně 101 upozorňuje na článek Dr. J. Alberta pod názvem »Řízení práce«:

Druhá část vládního nařízení č. 46/1941 Sb. reprodukuje s některými změnami předpisy vládního nařízení č. 323/1939 Sb., jímž se omezuje zrušování pracovních poměrů a přijímání pracovních sil. Nese název »Omezení výměny pracovního místa« a přináší tyto podstatné odchylky od dosavadní úpravy:

1. Vládní nařízení č. 323/1939 zmocnilo ministerstvo sociální a zdravotní správy, aby v dohodě se zúčastněným ministerstvem vyhláškou stanovilo, že k platnému sjednání nebo k platné výpovědi pracovního (učňovského) poměru je třeba souhlasu úřadu práce. Nyní možno takové opatření učiniti pro sjednání a pro každé rozvázání pracovního (učňovského) poměru.

2. Vládní nařízení č. 41/1941 Sb. odstranilo obtíže, které se vyskytly, dal-li úřad práce dodatečně souhlas k výpovědi t. j. žádalo-li se o něj po dané výpovědi a byl-li dán souhlas se zpětnou účinností ke dni dané výpovědi. Nyní platí, že takový dodatečný projev souhlasu působí jako by byla dána platná výpověď v den, kdy došel úřadu práce návrh strany na schválení výpovědi.

3. Z účinnosti vládního nařízení nejsou již vyňaty práce sezonní a kampaňové. Při provádění předpisu vládního nařízení č. 323/1939 Sb., že jeho ustanovení se nevztahují na práce sezonní a kampaňové, bylo ostatně obtížné v konkrétních případech řešiti otázku, do jaké míry odvodňují sezonní výkyvy v potřebě pracov-

ních sil, jež se vyskytují ve velké většině pracovních oborů, úsudek, že jde o práce sezonní, po případě kampaňové.

4. Dalším důležitým rozdílem jest, že souhlasu úřadu práce je zapotřebí (za předpokladu, že jde o pracovní poměr dotčený některou vyhláškou ministerstva sociální a zdravotní správy) také k platnému rozvázání pracovního poměru dohodou smluvních stran.

S účinností vládního nařízení č. 46/1941 Sb. pozbyly účinnosti právní předpisy, které upravovaly v podstatě tutéž právní materii. Jsou to zmíněná již vládní nařízení č. 190 a 195 z roku 1939 o všeobecné pracovní povinnosti, č. 323/1939 Sb. o obmezeném zrušování pracovních poměrů a přijímání pracovních sil a č. 173/1940 Sb. o prikazování k zemědělským pracím.

Nepozbývají však platnosti pracovní poměry založené podle vládního nařízení č. 173/340 Sb. a nutno je nadále považovati za pracovní poměry založené příkázáním podle vládního nařízení č. 46/1941 Sb. Rovněž na vyhlášky vydané podle § 1 vl. nař. č. 323/1939 Sb. je nutno nadále hleděti jako by byly vydány podle § 15 vl. nař. č. 46/1941 Sb. a je nutno je vykládati tak, aby výklad nebyl v rozporu s ustanoveními tohoto vládního nařízení. To má význam zejména pro přijímání a propouštění při pracích sezonních a kampaňových (jež nyní může býti též vázáno na souhlas úřadu práce) a při rozvázání pracovního poměru souhlasným projevem smluvních stran, které nyní také podléhá schválení, jde-li o pracovní odvětví, místní obvod nebo závod dotčený některou z vyhlášek vydaných ministrem sociální a zdravotní správy na základě § 1 vlád. nař. č. 323/1939 Sb.»

Vládní nařízení č. 46/1941 Sb. na- bylo účinnosti dnem vyhlášení, totiž dnem 3. II. 1941.

Pro soukromé zaměstnan- ce uvedené v § 1 zák. č. 154/34 Sb. byla vydána na základě vládního na- řízení č. 323/1939 Sb. vyhláška mi- nistra sociální a zdravotní správy ze dne 20. II. 1940 v Úředním listě č. 62/1940, str. 1091 (Právní prakse, roč. IV, č. 6, str. 186). Tato vyhláš- ka omezuje rozvazování služebních

poměrů pro soukromé zaměstnance i nyní za platnosti vl. nař. č. 46/ 1941 Sb. Kdežto dříve však před 3. II. 1941 bylo možné rozvázati pra- covní poměr dohodou smluvníků platně, jest nyní vzhledem k vládní- mu nařízení 46/1941 Sb. i dohoda o rozvázání, učiněná počínaje 3. II. 1941, ať výslovně nebo mlčky, neplatná, nebyl-li k ní vyžádán souhlas Úřadu práce.

Z právní prakse.

Jsou úmluvy o odstupném za uvolnění bytu přípustné?

Novou úpravou ochrany nájemní- ků (vl. n. č. 248/1941 Sb.) stává se zase aktuální otázka »odstupných«, které si často dosavadní nájemník vymínuje od příštího nájemníka-zá- jemce o byt nebo od domácího za to, že mu byt, požívající ochrany, dobro- volně uvolní. Protože ochrana byla rozšířena všeobecně na všechny nájmy i podnájmy, ba i na pachtý a podpachtý živností (v najatých místnostech), jsou již nyní a budou jistě takové smlouvy o odstupném (»výpalném«) časté, neboť při ny- nější praxi v řízení podle vl. n. č. 248/1941 Sb. i podle vl. n. č. 44/ 1940 Sb. pronajimatel svůj nárok na vyklizení těžko proti vůli nájemce prosadí.

Podle starého zákona o ochraně nájemníků ve znění vyhl. č. 62/1934 Sb. byly takové úmluvy o »odstup- ném«, ať v jakékoli přímé či nepřímé formě, z a k á z á n y; co bylo plněno, mohlo býti kdykoli (do 6 měsíců po zrušení nájemní smlouvy) i se zá- konnými úroky žádáno zpět (§ 18 z. o ochr. n.). Zákonodárce totiž ne- chtěl dovoliti, aby bylo z bytové tísně kořistěno, neboť jeho úmyslem bylo především chrániti sociálně sla- bé osoby před tím, že by činže příliš stouply při volném trhu, takže by

lidé chudší nebyli s to, byt si opat- řiti.

Nové nařízení č. 248/1941 Sb. nemá jasného ustanovení v tomto směru.

Úmysl, který zákonodárce k jeho vydání vedl, byl nepochybně týž, jako při původní ochraně nájemní- ků. Z toho by plynulo, že i tento zá- kaz »odstupných« s přísnou sankcí § 18 trvá i nyní.

Jde však o to, zda zákonodárce svůj úmysl též vyjádřil.

Vl. n. č. 248/1941 Sb. praví v § 1, že »ustanovení zákona... o ochraně nájemníků... č. 62/1934 Sb., pokud se týkají výpovědi, soudní pří- slušnosti a řízení o svolení k výpovědi, platí... pro výpovědi všech nájemních... smluv...«

Protože ochrana nájemníků jest zřejmě výjimečným a přechodným stavem, nutno cit. vl. n. vykládati restriktivně, tedy tak, že smluvní volnost stran jest omezena jen tam, kde to cit. vl. n. výslovně nařizuje.

Vl. n. č. 248/1941 Sb. pak v § 1 zřejmě navazuje na nadpisy jed- notlivých oddílů původního zákona o ochraně nájemníků, ve znění vy- hlášky č. 62/1934 Sb. Zde se totiž mluví »o výpovědi« v §§ 1 až 7; »o nájemném« v §§ 8 až 22; o »trest- ních ustanoveních« v § 23; a o »vše- obecných ustanoveních« v §§ 24 až 33, při čemž v § 29 se přímo mluví